ÜYBS
Üniversite Yönetim Bilgi Sistemi

Akran Değerlendirme Raporu

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
TEZLİ YÜKSEK LİSANS

Akran Değerlendirme Takımı

Doç. Dr. Fatih ÇAKMAK (BAŞKAN)

Doç. Dr. Nevzat SAĞLAM (ÜYE)

Selami AKKAN (ÜYE)

LİSANSÜSTÜ PROGRAMLAR İÇİN ÖZ DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

0.1-PROGRAMA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Değerlendirmeniz Program hakkında genel bilgilerin yer aldığı kısımdaki bu bilgiler yeterli görünmektedir.

ÖLÇÜTLER

1-ÖĞRENCİLER

1.1-Öğrenci Kabulleri: Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Programın bağlı bulunduğu Sosyal Bilimler Enstitüsünün ölçme ve değerlendirme standartları kabul edildiği için verilen cevap yeterlidir.

1.2-Bilimsel Hazırlık Programı: Bilimsel Hazırlık Programındaki her bir öğrenciye uygulanacak program ayrıntılı olarak belirlenmiş, yayımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bilimsel Hazırlık Programı uygulanacak öğrencilerin kimler olacağı açıkça belirtilmiş olup verilen bilgiler yeterlidir.

1.3- Yatay ve Diğer Geçişler, Öğrenci Değişimi, Ortak Diploma ve Ders Sayma: Özel öğrenci ve yatay geçişle öğrenci kabulü, tezsiz ve tezli programlar arası geçiş, öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlar ve/veya programlarla ortak diploma programları, bu kurumlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan kurallar ve politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde gerekli bilgiler yeterince açıklanmıştır. Öğrenci değişimiyle ilgili bilgi bulunmamaktadır.

1.4- Danışmanlık ve İzleme: Öğrencilerin ders ve kariyer planlamalarını yönlendirecek, gelişimlerini izleyecek ve varsa tez veya proje çalışmalarını yönetecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Değerlendirmeniz: Öğrencilere danışmanlık hizmeti verildiğini gösteren açıklama yeterlidir.

1.5- Başarı Değerlendirmesi: Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Öğrencilerin ders başarılarındaki ölçme ve değerlendirilmesi ile ilgili bilgiler yeterli olup kanıtlarla uyumludur.

1.6- Mezuniyet Koşulları: Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Ölçme ve değerlendirme konusunda standartlara uyum sağlanmaktadır ve öğrenci bilgi sisteminde görüldüğü üzere yeterlidir.

2-PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

Program Eğitim Amaçları: Program mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentilerdir (FEDEK, 2017; MÜDEK, 2019).
Bir programın eğitsel misyonunu nasıl planlamayı sağladığını ve paydaşlarının gereksinimlerini nasıl karşılayacağını bildiren açık ve genel ifadelerdir. Programın eğitim amaçları, mezunların bir programı bitirmelerini izleyen birkaç yıl içinde gerçekleştirmeleri beklenenleri tanımlayan ifadelerdir (YÖKAK, 2019).

2.1-Program Eğitim Amaçları: Değerlendirilecek her yüksek lisans/doktora/sanatta yeterlik programı için, program mezunlarının gelecekte erişmeleri ya da karşılamaları istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadelerden oluşan program eğitim amaçları olmalıdır.

Değerlendirmeniz Programın eğitim amaçları yeterince açıklanmıştır.

2.2-Kurum Özgörevleriyle Tutarlılık: Program eğitim amaçları (a) kurumun, enstitünün ve ana bilim/sanat dalının özgörevleriyle uyumlu olmalı ve (b) programın web sayfasında yayımlanmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Kurumun özgörevlerinin, enstitü ve anabilim dalının özgörevleriyle uyumlu olduğu görülmüştür.

2.3-Program Eğitim Amaçlarını Belirleme ve Güncelleme Yöntemi: Program eğitim amaçları (c) programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri dikkate alınarak belirlenmeli ve (d) programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Değerlendirmeniz: Program, iç ve dış paydaşların görüşleri doğrultusunda akademik kurullar aracılığıyla güncellenmektedir. Güncellemeler konusunda kamunun ve özel sektörün görüşleri dikkatealınmaktadır. Bu bakımdan verilen bilgiler yeterlidir.

2.4-Program Eğitim Amaçlarına Ulaşma: Eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmuş ve işletiliyor olmalıdır. Bu süreç yardımıyla program eğitim amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bu husus hakkında öz değerlendirme raporunda herhangi bir açıklama bulunmadığı tespit edilmiştir.

3-PROGRAM ÇIKTILARI

Program Çıktıları: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri, deneyim ve davranışları tanımlayan ifadelerdir (FEDEK, 2017).

Ölçme: Bu ölçüte ilişkin ölçme, program çıktılarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen veri ve kanıt tanımlama, toplama ve düzenleme sürecidir (FEDEK, 2017).

Değerlendirme: Bu ölçüte ilişkin değerlendirme, ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması sürecidir. Değerlendirme süreci, program çıktılarına erişim düzeylerini vermeli, elde edilen sonuçlar programı iyileştirmek üzere alınacak kararlar ve yürütülecek eylemlerde kullanılmalıdır (FEDEK, 2017).

3.1- Program Çıktılarını Belirleme Yöntemi, Program Çıktıları, Program Çıktılarının Program Eğitim Amaçlarıyla Uyumu: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar, kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadeler olan program çıktıları, program eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalı ve YÖKAK tarafından yetkilendirilen ilgili akreditasyon kuruluşlarının (MÜDEK, TEPDAD, FEDEK, VEDEK, EPDAD, HEPDAK, İLAD-İLEDAK, SABAK, TUADER-TURAK, ECZAKDER ve TPD) değerlendirme çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek çıktılar tanımlayabilirler.

Değerlendirmeniz: Program çıktıları, programın amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerini kapsadığı konusunda verilen bilgiler yeterlidir.

3.2- Program Çıktılarının Ölçme ve Değerlendirme Süreci: Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Programın çıktılarının değerlendirilmesi konusunda yapılan açıklama yeterlidir.

3.3-Program Çıktılarına Ulaşma: Mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerin program çıktılarını sağladıkları kanıtlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Mezun olmak için gerekli başarı kriterleri açık bir şekilde verilmiştir. Ayrıca mezun olma aşamasına gelmiş öğrencilerin yaptıkları Tez Hazırlık Çalışması ve Seminer uygulamalarıyla programın çıktısını sağlayıp sağlamadıkları bu şekilde değerlendirilebilmektedir.

4-SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır. Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın tüm gelişmeye açık alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Anabilim dalında eğitim öğretim kalitesinin artırılması ve belirlenen sorunların giderilmesi kapsamında sürekli iyileştirme çalışmaları yeterlidir.

5-EĞİTİM PLANI

Kredi: Bir lisansüstü dersin yarıyıl kredi değeri, bir yarıyıl devam eden bir dersin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama veya laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır.

AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sisteminde tanımlanan kredi.

5.1-Eğitim Planı (Müfredat) ve Eğitim Planının İçeriği: Programı tamamlama koşulları (devam, dersler, kredi-saat miktarı, ders sınavları, ders notları, derslerden başarılı sayılma koşulları, ders tekrarı, tez veya proje tamamlama koşulları) tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program eğitim amaçlarını ve çıktılarını destekleyen eğitim planı/müfredatı gösteren kanıtlar yeterlidir.

5.2-Eğitim Planını Uygulama Yöntemi: Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

Değerlendirmeniz: Konuyla ilgili yapılan açıklama ve kanıt yeterli görülmüştür.

5.3-Eğitim Planı Yönetim Sistemi: Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Değerlendirmeniz: Eğitim planının uygulanmasında paydaşların görüşleri de alınarak şekillendiğigörülmektedir.

6-ÖĞRETİM KADROSU

6.1-Öğretim Kadrosunun Sayıca Yeterliliği: Öğretim kadrosu sayıca yeterli olmalıdır. Bu sayı, (a) her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, tez yöneticiliğini/dönem projesini, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, araştırma etkinliklerini, programla ilişkili sanayi ve kamu kuruluşları ile ilişkileri sürdürebilmeyi sağlamalı ve (b) programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı "İslam Tarihi, İslam Sanatları Tarihi, Türk İslam Edebiyatı ve Dini Musiki" gibi farklı alanları kapsamaktadır. Anabilim dalında Dini Musiki alanında öğretim üyesi bulunmadığı görülmüştür. Bu bakımdan anabilim dalının öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti ve mesleki gelişimi daha verimli hale getirecek yeni öğretim üyeleriyle takviye edilerek geliştirilmeye açık olduğu anlaşılmıştır.

6.2-Öğretim Kadrosunun Nitelikleri: Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır. Öğretim üyelerinin genel anlamda yeterlilikleri; eğitimleri, araştırma alanlarındaki yayın ve deneyimleri, konularının çeşitliliği, mesleki deneyimleri, tamamladıkları projeleri, öğretme becerileri ve deneyimleri, iletişim becerileri, daha etkin programlar geliştirme yönündeki heyecanları gibi hususlarla değerlendirilebilir.

Değerlendirmeniz: Akademik personelin özgeçmişlerinde yer alan veriler, yeterli bilgi ve eğitime sahip olduklarını göstermekte olup verilen bilgiler yeterlidir.

6.3-Atama ve Yükseltme: Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Akademisyenlerin atamaları ile ilgili kriterlere yönelik açıklama yeterli olup kanıtla uyumludur.

6.4-Öğrencilerin Öğretime Desteği: Öğrencilerin araştırma görevlisi yükümlülükleri şeklinde veya kurumun sağladığı destek/burs karşılığında kurumdaki lisans ve diğer eğitimlere destek olarak yaptıkları (laboratuvar asistanlığı, eğitim asistanlığı, sistem sorumluluğu, ödev hazırlama ve okuma vb. gibi) etkinlikler onların öğrenim ve araştırma faaliyetlerine olanak verecek düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Öz değerlendirme raporunda bu maddeyle ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

7-ALTYAPI

7.1-Eğitim veya Araştırma için Öğrencilerin Kullandığı Alanlar ve Teçhizat: Sınıflar, laboratuvarlar, özel amaçlı odalar (soğuk/temiz odalar gibi) ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli, öğrenmeye ve araştırmaya yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program eğitimi için gerekli alt yapı ve donanım (sınıflarda yer alan akıllı tahta ve projeksiyon cihazı vb.) yeterli olmakla birlikte, derslik sayısı ve kapasitelerinin öğrenci sayısı dikkate alındığında yetersiz olduğu görülmüştür. Aynı şekilde seminer salonları ve öğretim üyesi odalarının da yetersiz olduğu görülmüştür. Ancak anabilim dalında görev yapan öğretim üyelerinin kadrosunun bulunduğu AKÜ İlahiyat Fakültesi'nin Ahmet Necdet Sezer Kampüsündeki yeni binasına kısa süre içerisinde taşınacağı göz önüne alındığında bu problemlerin ortadan kalkacağı anlaşılmaktadır.

7.2-Diğer Alanlar ve Altyapı: Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program kapsamındaki eğitimler dışında çalışmaların yürütülmesine ilişkin alanların yetersiz olduğu görülmüştür. Bu bakımdan öğrencilerin sosyal ve kültürel ihtiyaçları karşılayacak alanların geliştirilmesi gerekmektedir.

7.3-Modern Araçlar ve Bilgisayar Altyapısı: Programlar öğrencilerine öğrenim ve araştırma için gereken modern araçları kullanma olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bu maddede herhangi bir bilginin yer almaması, programın modern mühendislik araçlarına ihtiyaç duymadığını göstermektedir.

7.4-Kütüphane: Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları program eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli olup bu konuda verilen bilgiler yeterlidir.

7.5-Özel Önlemler: Öğretim ortamında ve araştırma laboratuvarlarında gerekli iş sağlığı ve güvenliği önlemleri alınmış olmalıdır. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bu madde hakkında öz değerlendirme raporunda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak kuruma yapılan ziyaret esnasında güvenlikle ilgili alınan tedbirlerin yeterli olduğu ve engelliler için gerekli altyapı imkanlarının sağlandığı gözlemlenmiştir.

8-KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1- Bütçe Süreci ve Kurumsal Destek: Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Kurum desteği ile ilgili verilen açıklamaların parasal kaynakların geliştirilmeye açık olduğunu göstermektir.

8.2-Bütçenin Öğretim Kadrosu Açısından Yeterliliği: Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve araştırma faaliyetlerini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Bu madde hakkında öz değerlendirme raporunda herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak kuruma yapılan ziyaret esnasında bu husus öğretim üyelerine sorulmuş ve onlardan gelen cevaplar doğrultusunda kaynakların geliştirilmeye açık olduğu kanısına varılmıştır.

8.3-Altyapı ve Teçhizat Desteği: Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Öğretim üyeleriyle yapılan görüşmeler sonrasında program için gerekli alt yapının geliştirilmeye ihtiyaç duyduğu anlaşılmıştır.

8.4-Teknik, İdari ve Hizmet Kadrosu Desteği: Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Programın geliştirilmesi ve eğitim kalitesinin artırılması için gerekli donanım desteği ve diğer desteklerin yeterli olduğu yerinde görülmüştür.

9-ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, enstitü, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve program eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Değerlendirmeniz: Verilen organizasyon şeması üniversitenin karar alma süreçlerini açık şekilde göstermekte olup yeterlidir.

SONUÇ

Programın eğitim amaçları, program çıktıları, öğrenci ve akademik personele ilişkin bilgiler, iç ve dış paydaşlar bilgilerinin öz değerlendirme raporunda detaylı bir şekilde açıklandığı ve bu bilgilerin yeterli olduğu görülmüştür.

Başka kurumlar ile yapılacak anlaşmalar ile programdaki öğrenci hareketliliği teşvik edilebilir. Programın dış paydaşları yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Programın altyapı noktasında kısa süre içerisinde gerçekleşecek mekân değişikliği sayesinde eksikliklerinin giderileceği anlaşılmıştır. İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim dalında Dini Musiki alanında öğretim üyesi bulunmadığından bu alan için kadro çalışmasının yapılmasının zaruri olduğu anlaşılmıştır.